

DERINIMO PAŽYMA
DĖL 2014–2020 M. EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS
8 PRIORITETO „SOCIALINĖS ATSKIRTIES DIDINIMAS IR KOVA SU SKURDU“
NR. 08.6.1-ESFA-T-927 PRIEMONĖS „SPARTESNIS VIETOS PLĖTROS STRATEGIJŲ ĮGYVENDINIMAS“ PROJEKTŲ
FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO (TOLIAU – APRAŠAS) PROJEKTO

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Informacija, ar atsižvelgta į pastabą, taip pat paaškinimai, kodėl ir kaip atsižvelgta į pastabą, pasiūlymus, ir argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą, pasiūlymus
VšĮ Europos socialinio fondo agentūros 2018 m. gruodžio 11 d. raštu Nr. SB-2018-01237 pateiktos pastabos	Siekiant supaprastinti projektų administravimo procesą ir sumažinti administracinę naštą projekto vykdytojams siūlome Aprašą papildyti nauja nuostata „Vykdant Aprašo 10.1 papunktyje nurodytas veiklas dalyvių atitiktį tikslinei grupei – socialinę atskirtį patiriantys gyventojai - pagrindžia užpildyta dalyvio anketa (kurioje pažymėtas požymis „Asmuo, priklausantis socialiai pažeidžiamoms grupėms (G7)“, o duomenų teisingumą dalyvis patvirtinta savo parašu“	Neatsižvelgta. Negautas Finansų ministerijos pritarimas. Jei bus gautas pritarimas, Vidaus reikalų ministerija inicijuos pakeitimą.
	Prašome Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“, prie kriterijaus 3.1 patikslinti Aprašo punktą iš 24 į 26.	Neatsižvelgta. Buvo pakeista Aprašo numeracija. Todėl Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“, prie kriterijaus 3.1 patikslintas Aprašo punktas liko 24.

	<p>Prašome Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ išbraukti klausimą „Ar paraiška atitinka projektinį pasiūlymą ir valstybės ar regionų projektų sąrašą?“, kadangi tęstinėje atrankoje nėra sudaromas Valstybės projektų sąrašas ir projektai nėra tikrinami su projektiniais pasiūlymais.</p>	<p>Atsižvelgta. Tęstinėje atrankoje nėra sudaromas Valstybės projektų sąrašas ir projektai nėra tikrinami su projektiniais pasiūlymais.</p>
<p>Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2018 m. gruodžio 10 d. raštu Nr. (9.8-35) 6V-2988 pateiktos pastabos</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, kad 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo <i>de minimis</i> pagalbai¹ (toliau – <i>de minimis</i> reglamentas) galioja iki 2020 m. gruodžio 31 d., todėl, nors projektų veiklos gali būti vykdomos ir vėliau, tačiau sprendimai dėl <i>de minimis</i> pagalbos suteikimo turi būti priimti <i>de minimis</i> reglamento galiojimo laikotarpiu. Atsižvelgiant į tai, siūlome PFSA projekto nuostatomis užtikrinti, kad, tais atvejais, kai pagal PFSA projektą</p>	<p>Atsižvelgta. Vidaus reikalų ministro įsakymas „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ Nr. 08.6.1-ESFA-T-927 priemonės „Spartesnis vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ papildytas 3.2 papunkčiu: „šio įsakymo 1 punkte patvirtinto aprašo nuostatos, reglamentuojančios nereikšmingos (de minimis) pagalbos teikimo tvarką galioja iki 2020 m. gruodžio 31 d.“</p>

¹ OL 2013 L 352, p. 1.

	teikiama de minimis pagalba, sprendimai dėl jos teikimo būtų priimti iki 2020 m. gruodžio 31 d.	
	Pastebėtina, kad, taikant valstybės pagalbą reglamentuojančias Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo sprendimais yra išaiškinęs konkurencijos teisėje vartojamą ūkinės veiklos sąvoką – ūkinę veiklą laikoma bet kokia veikla, kurios metu konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ir paslaugos, nepriklausomai nuo to, ar veiklą vykdančio subjekto yra įsteigtas pelnui siekti. Atsižvelgiant į tai, siūlome patikslinti 35 punkte vartojamą ūkinės veiklos apibrėžtį.	Atsižvelgta. Aprašas papildytas 3.15 papunkčiu Ūkinė veikla – bet kokia veikla, kurios metu konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ir paslaugos, nepriklausomai nuo to, ar veiklą vykdančio subjekto yra įsteigtas pelnui siekti.
	Atkreipiame dėmesį, kad, tuo atveju kai pagal PFSA projektą būtų teikiama <i>de minimis</i> pagalba, <i>de minimis</i> pagalba turėtų būti laikoma ir iš savivaldybių biudžeto finansuojama projekto dalis. Atsižvelgiant į tai, siūlome užtikrinti, kad minėtais atvejais iš savivaldybių	Atsižvelgta. Patikslintas Aprašo 36.3 papunktis „atlikusi Aprašo 36.1 ar 36.2 papunktyje numatytus veiksmus, patikrina kiekvieno nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos gavėjo teisę gauti bendrą vienai įmonei suteikiamą nereikšmingą (<i>de minimis</i>) pagalbą, taip pat Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos registre patikrina, ar teikiama pagalba (t.y. pagal Aprašą skiriamas finansavimas iš ES struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų, taip pat savivaldybių biudžeto lėšos, kuriomis, kaip pareiškėjo (partnerio) nuosavu įnašu, prisidedama prie projekto finansavimo) neviršys leidžiamo nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos dydžio, nurodyto Aprašo 35 punkte, ir užpildo Projekto atitikties nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos taisyklėms patikros lapo formą, pateikiamą Aprašo 2 priede.“

	biudžeto finansuojamai projekto daliai būtų taikomos <i>de minimis</i> pagalbos taisyklės.	
	Atkreipiame dėmesį, kad <i>de minimis</i> reglamento 3 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad tuo atveju, jeigu <i>de minimis</i> pagalba išmokama dalimis, jos vertė turi būti diskontuojama <i>de minimis</i> pagalbos suteikimo metu. Atsižvelgiant į tai, siūlome patikslinti PFSA projektą.	Atsižvelgta. Aprašas papildytas 40 punktu „Vadovaujantis <i>de minimis</i> reglamento 3 straipsnio 6 dalies nuostatomis, tuo atveju, jeigu <i>de minimis</i> pagalba išmokama dalimis, jos vertė turi būti diskontuojama <i>de minimis</i> pagalbos suteikimo metu.“
	Pastebime, kad PFSA projekto nuostatomis nėra užtikrinta, kad bus laikomasi <i>de minimis</i> reglamento 1 straipsnio 1 dalies e punkto ir 2 dalies nuostatų, 3 straipsnio 2 dalies reikalavimo, draudžiančio <i>de minimis</i> pagalbą teikti krovinių vežimo keliais transporto priemonėms įsigyti, 3 straipsnio 7, 8 ir 9 dalių, 5 straipsnio ir 6 straipsnio 4 dalies nuostatų. Atsižvelgiant į tai, siūlome patikslinti PFSA projektą, užtikrinant, kad tais atvejais, kai pagal PFSA projektą teikiama <i>de minimis</i> pagalba, bus laikomasi minėtų <i>de</i>	Paaiškiname, kad Aprašo 36.3 papunktis nustato, kad Įgyvendinančioji institucija atlikusi Aprašo 36.1 ar 36.2 papunktyje numatytus veiksmus, patikrina kiekvieno nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos gavėjo teisę gauti bendrą vienai įmonei suteikiamą nereikšmingą (<i>de minimis</i>) pagalbą, taip pat Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos registre patikrina, ar teikiama pagalba (t.y. pagal Aprašą skiriamas finansavimas iš ES struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų, taip pat savivaldybių biudžeto lėšos, kuriomis, kaip pareiškėjo (partnerio) nuosavu įnašu, prisidedama prie projekto finansavimo) neviršys leidžiamo nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos dydžio, nurodyto Aprašo 35 punkte, ir užpildo Projekto atitikties nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos taisyklėms patikros lapo formą, pateikiamą Aprašo 2 priede. “ Aprašo 2 priedo klausimynas skirtas įvertinti, ar laikomasi <i>de minimis</i> reglamento 1 straipsnio 1 dalies e punkto ir 2 dalies nuostatų, 3 straipsnio 2 dalies reikalavimo, draudžiančio <i>de minimis</i> pagalbą teikti krovinių vežimo keliais transporto priemonėms įsigyti, 3 straipsnio 7, 8 ir 9 dalių ir 5 straipsnio nuostatų.

	<p><i>minimis</i> reglamento reikalavimų.</p>	
<p>Miestų VVG tinklas (pasiūlymas gautas 2018-12-10 el. paštu egle.sarkauskaite@vrm.lt ir silvestra.miskiniene@vrm.lt)</p>	<p>Aprašo 16 p. Nėra aišku kokių pajamų? Ar turima mintyje iš ūkinės veiklos? Ar pajamomis laikoma param iš fiz. ar jurid. asmenų? Ar pajamomis laikomi narių įnašai? Kaip toks reikalavimas turi būti vertinama VVG vertintojų? Projektų pareiškėjai yra beveik visi asociacijos ir gyvenančios tik iš nario mokesčio. Ūkinės veiklos nevykdo ir pajamų negauna. (Dotacijos pajamomis nelaikomos). Manome, kad tai perteklinis reikalavimas, kuris nebūtinai pagrindžia organizacijos veiklą (pvz. NVO savanoriai gali reguliariai rinktis ir dalyvauti įvairiose socialinėse akcijose, o organizacijos sąskaitoje jokie judėjimo nevyks). Toks reikalavimas tik papildomai „apkrauna“ pareiškėją ir vertintojus, tačiau neduos realaus rezultato.</p>	<p>Atsižvelgta. Atsižvelgiant į Miestų VVG tinklo pastabas ir siekiant sumažinti vietos veiklos grupių bei projektų vykdytojų administracinę naštą, Aprašo 16 p. formuluotė pakeista į „Pareiškos, nurodytos Aprašo 61 punkte, pateikimo įgyvendinančiajai institucijai dieną pareiškėjas turi būti įregistruotas Juridinių asmenų registre ne trumpiau nei 2 metus (šis reikalavimas netaikomas vietos veiklos grupėms, atitinkančioms Strategijų rengimo taisyklių 4 punkte nustatytus reikalavimus, ir biudžetinėms įstaigoms). Pareiškėjais ir partneriais negali būti tie juridiniai asmenys, kuriems, kaip jauno verslo subjektams, projekto įgyvendinimo metu bus teikiama pagalba verslo pradžiai.“</p>

	Manome, kad atsiradus galimybei suaktyvinti NVO veiklas, gavus projektams įgyvendinti skirtas lėšas, yra labai sveikintina, kad NVO atsigauna ir gali pasiūlyti reikšmingas paslaugas vietos bendruomenei.	
	Aprašo 22.1. p. Ar VVG ir ESFA projektų vertintojai turės vadovautis tik pavyzdiniu sąrašu? Remiantis turima patirtimi su ESFA vertintojais, kyla rizika, kad pavyzdinis sąrašas bus laikomas baigtiniu. Jei asmenų patiriama socialinė atskirtis bus kitokio pobūdžio, neatitiks pavyzdinio sąrašo, teks papildomai grįsti kitokios socialinės rizikos egzistavimą. Siūlome pažymėti, kad sąrašas nėra baigtinis.	Paaškiname, kad Aprašo 4 priedo „Socialinę atskirtį patiriančių gyventojų grupių pavyzdžiai“ socialinę atskirtį patiriančių gyventojų sąrašas nėra baigtinis. 4 priedo 18 punktą nustato, kad atskirtį patiriančiais gyventojais bus laikomi ir „asmenys, patiriantys socialinę atskirtį dėl kitų, nei šio priedo 1–17 punktuose nurodytų priežasčių“.
	Aprašo 25 p. Turi būti numatytos pasekmės, jei projektų vykdytojai nesutiks teikti informacijos. Taip pat nėra aišku, kokia forma turi būti teikiama informacija/ataskaitos.	Neatsižvelgta. Projekto vykdytojo pareiga teikti VVG informaciją, susijusią su stebėsenos rodiklių reikšmių siekimu įgyvendinant ir (ar) baigus įgyvendinti projektą, bus įtraukta į projekto vykdytojo ir įgyvendinančiosios institucijos pasirašomą projekto sutartį. Veiklos grupė pati pasirinks jai tinkamą formą informacijai gauti.
	Aprašo 47.5.1. p.	Neatsižvelgta.

	<p>„....Valstybės ar savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojui mokamo darbo užmokesčio dydis nustatomas vadovaujantis jų darbo užmokesčio dydį reglamentuojančių atitinkamų teisės aktų nuostatomis. Kitų įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos neturi viršyti atitinkamos specializacijos ir kvalifikacijos darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Su darbuotojais, vykdančiais tiesiogines projekto veiklas, turi būti sudaromos darbo sutartys, kai tas darbas yra pagrindinis arba esamų darbo sutarčių papildymai, kai šalia pagrindinių pareigų sulygstama dėl papildomų funkcijų projekte (tokiu atveju sutartyje turi būti aiškiai įvardyta, kiek laiko dirbama prie projekto, ir nurodomas atlygis).“</p> <p>Pažymėtoje vietoje būtina konkrečiai nuoroda, koks įkainis taikomas su visais mokesčiais, nes praktikoje ESFA skirtingai nuo</p>	<p>Priemonės veiklos yra labai plačios, vykdančiojo personalo funkcijos taip pat nėra vienarūšės, todėl būtų sunku nustatyti vieną visų specializacijų ir kvalifikacijų darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio įkainį. Pažymėtina, kad įkainis gali neatitikti aukštesnės specializacijos ir kvalifikacijos darbuotojams mokamo darbo užmokesčio (dažnu atveju būtų daug mažesnis), todėl nustačius tik vieną bendrą darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio įkainį gali nukentėti projektų vykdytojai.</p> <p>Manytume, kad darbo įkainis turi būti grindžiamas pagal rekomendacijų dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams 149 punktą:</p> <p>149 p. „Darbo užmokesčio išlaidos neturi viršyti atitinkamos specializacijos ir kvalifikacijos darbuotojams taikomų rinkos dydžių, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Biudžetinių įstaigų darbuotojų, pedagogų, švietimo įstaigų darbuotojų darbo užmokestis turi būti apskaičiuotas vadovaujantis nacionaliniais teisės aktais, reglamentuojančiais tokių darbuotojų darbo užmokesčio apskaičiavimą. Vertinant darbo užmokesčio dydžių atitiktį vidutiniams rinkos dydžiams, rekomenduojama naudotis Lietuvos statistikos departamento skelbiamais duomenimis, panašių projektų duomenimis ar projekto vykdytojo pateiktais istoriniais asmens darbo užmokesčio duomenimis arba duomenimis apie įprastai įmonėje (įstaigoje, organizacijoje) ar ūkinę komercinę veiklą vykdančio fizinio asmens taikomą darbo užmokestį už tas pačias funkcijas ir (ar) pareigas (pavyzdžiui, pažymomis dėl konkretaus darbuotojo 3–12 mėnesių darbo užmokesčio vidurkio, pažymomis dėl atitinkamos pareigybės (ar panašias funkcijas atliekančių) darbuotojų bendro darbo užmokesčių vidurkio, projekto vykdytojo viešai skelbiama informacija apie vidutinį darbo užmokestį įmonėje (įstaigoje, organizacijoje) ar pan.). Darbo užmokesčio dydžių atitikties vidutiniams rinkos dydžiams vertinimo metodą nustato įgyvendinančioji institucija“.</p> <p>Dažniausiai praktikoje vykdančiojo personalo DU grindžiamas Statistikos departamento darbo užmokesčio duomenimis pagal atitinkamas ekonominės veiklos rūšis arba projekto vykdytojo įstaigoje toms pačioms ar panašioms pareigoms (funkcijoms) kaip projekte jau taikomu faktiniu DU.</p>
--	---	--

	pareiškėjų taiko specializacijos įkainį, vyksta daug ginčų.	
	Ar teisingai suprantame, kad „draudimas“ apima ir sveikatos, ir nelaimingų atsitikimų, ir civilinės atsakomybės? Siūlome papildyti punktą, kad draudimas priklausytų ir 10.2.1.5 veiklos dalyviams.	<p>Paaškiname, kad Aprašo 47.5.13 papunktyje numatyta, kad tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos projekto veiklas vykdančių savanorių ir projekto veiklų, atitinkančių Aprašo 10.2.1.3 papunktyje nurodytą veiklą, dalyvių (savanorių) savanoriškos veiklos vykdymo laikotarpiui tenkančios draudimo išlaidos. Draudimo išlaidos apima sveikatos, nelaimingų atsitikimų ir civilinės atsakomybės draudimus.</p> <p>Norime atkreipti dėmesį, kad Užimtumo įstatymo 10 str. 4 dalis nustato, kad šiame straipsnyje nustatyta tvarka savanorišką praktiką atliekantys asmenys yra draudžiami sveikatos bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu valstybės lėšomis Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Kadangi savanorišką praktiką atliekančius asmenis draudžia valstybė, todėl projekto veiklų dalyvių (t. y. savanorišką praktiką atliekančių asmenų) sveikatos ir nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išlaidos yra netinkamos finansuoti.</p> <p>Tačiau Aprašo 47.5.22. papunktis nustato, kad tinkamomis išlaidomis yra projekto veiklų dalyvių, kurie dalyvauja Aprašo <...> 10.2.1.5 papunkčiuose nurodytose <...> praktinių darbo įgūdžių įgijimo, ugdymo darbo vietoje veiklose, civilinės atsakomybės už projekto veiklų dalyvio darbdaviui padarytą turtinę žalą projekto veiklų dalyviui (-iams) mokantis ir dirbant pagal pameistrystės darbo sutartį arba atliekant praktiką pagal savanoriškos praktikos sutartį draudimo išlaidos (per sutarties galiojimo laikotarpį, bet ne ilgiau nei nustatyta Aprašo 53 punkte).</p>
	Aprašo 47.5.14 p. Prašome patikslinti dėl kavos pertraukų. Praktika rodo, kad jei veiklos vyksta 3 val. (pvz. savanoriai vykdo 10.1.1 veiklą), dalyviams negalima net vandens pateikti iš projekto lėšų, o ką jau kalbėti apie kavą.	Atsižvelgta. Patikslintas Aprašo 47.5.14 papunktis „<...> maitinimo išlaidos kompensuojamos tik tuo atveju, kai projekto veiklas vykdančio savanorio ar projekto veiklų dalyvio tiesioginis dalyvavimas vykdant projekto veiklas trunka ne trumpiau kaip 2 valandas per parą. <...>“.
	Nesutinkame su 69 p., kad ESFA nebeprivalės prašyti pareiškėjo paašškinti	Atsižvelgta. Paaškiname, kad Aprašo 69 punktą nenumato galimybės, jog paraiška gali būti atmesti vienašališkai, jeigu praleistas terminas nurodytas vietos veiklos grupės sąraše. Aprašo 69 punkte

	<p>vėlavimo priežasčių ir galės vienašališkai atmesti paraišką, net dėl ESFA kaltės (kai tinkamai neveikia DMS). Vėlavimo priežastys gali būti objektyvios (pvz. DMS trikdžiai), bet ESFA atmes paraišką iš karto, be užklausimo.</p> <p>Tai užprogramuos naujus pareiškėjų prašymus VVG, VRM, kad keisti paraiškų pateikimo terminus.</p> <p>Ir 2018-12-10 per DMS nebuvo galimybės pateikti paraišką. ESFA informuota apie 14.30. Gavus atsakymą, kad galima pateikti ir sistema nebestrigs, 21.30 DMS ta pati klaida, neleidžianti pasirašyti paraiškos. Bandymams pateikti paraišką (iš naujo sukelti dokumentus, tikrinti ir t.t.) paraišką reikėjo apie 4 val. laiko be jokio rezultato. Ir tokiu atveju pareiškėjas turėtų įrašyti į CD ir dar nuvežti iki Vilniaus.</p>	<p>numatyta tik galimybė atmesti paraišką, jeigu ji pateikta praleistus Įgyvendinančiosios institucijos kvietime numatytą terminą, kuris planuojama bus 2020-09-01 diena. Tačiau atsižvelgdami į Miestų VVG tinklo pastabą patiksliname reglamentavimą, Aprašo 59 punktą ir 65 punktą išdėstant taip:</p> <p>59. Vietos veiklos grupė Strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių III skyriuje nustatyta tvarka sudaro vietos plėtros projektų sąrašą ir šį sąrašą pateikia Ministerijai ir įgyvendinančiai institucijai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į vietos plėtros projektų sąrašą, įgyja teisę teikti įgyvendinančiai institucijai paraišką finansuoti projektą. Pareiškėjas — paraišką įgyvendinančiai institucijai turi pateikti iki vietos plėtros projektų sąraše nustatyto paraiškos pateikimo įgyvendinančiai institucijai termino.</p> <p>65. Pareiškėjas paraišką įgyvendinančiai institucijai turi pateikti orientuodamasis į vietos plėtros projektų sąraše nustatytą paraiškos pateikimo įgyvendinančiai institucijai terminą. Paraiškos pateikimo paskutinė diena nustatoma kvietime teikti paraiškas, kuris skelbiamas interneto svetainėje.</p>
--	---	---